

14. (Evt.) Guantanamo

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Rådet ventes at drøfte den amerikanske afvikling af fangelejren på Guantanamo.

2. Baggrund

Drøftelsen på GAERC af sagens status finder sted i forlængelse af den tidligere drøftelse om afviklingen af Guantanamo, som fandt sted på GAERC's møde den 26. januar 2009. Ved den lejlighed blev der udtrykt stor tilfredshed med præsident Obamas beslutning om at afvikle fangelejren på Guantanamo-basen inden for 12 måneder. Det blev endvidere besluttet, at der i den videre dialog om EU's bistand til afviklingen var behov for en nærmere afklaring af, hvordan den amerikanske beslutning konkret skal udmøntes. Samtidig blev Rådssekretariatet og Kommissionen anmodet om i samarbejde med EU's antiterror-koordinator Kerchove at udarbejde en fælles analyse af de juridiske problemstillinger, herunder fangernes status samt EU's fælles handlemuligheder.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Formålet med sætte sagen på dagsordenen for GAERC er om nødvendigt at drøfte EU's videre skridt i sagen. Der forventes i den forbindelse bl.a. vedtaget en fælles EU-US erklæringen om afviklingen af fangelejren, samt et EU-bidrag til de igangværende amerikanske overvejelser af USA's fremtidige politik vedrørende tilbageholdelse af personer i væbnede konflikter.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke at have statsfinansielle konsekvenser, samfundsøkonomiske konsekvenser, erhvervsmæssige og administrative konsekvenser for virksomhederne eller konsekvenser for beskæftigelsen, arbejdsmarkedet, ligestilling, miljø, sundhed og forbrugerbeskyttelse.

9. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra dansk side er der stor tilfredshed med, at den amerikanske administration nu er ved at tage de nødvendige skridt for afviklingen af fangelejren på Guantanamo-basen. Den danske regering har - i lighed med de øvrige EU-partnere - konsekvent fastholdt, at tidsubegrænset tilbageholdelse af fanger på Guantanamo-basen ikke er acceptabelt, og at fangelejren bør lukkes hurtigst muligt. Regeringen støtter derfor tiltag, som kan føre til afvikling af lejren. I forbindelse med det konkrete spørgsmål, hvorvidt EU-lande skulle modtage løsladte personer fra Guantanamo er det den danske holdning, at dette er et spørgsmål udelukkende hører under medlemsstaternes kompetence. Fra dansk side er der tilslutning til, at det tætte transatlantiske samarbejde på området fortsætter, herunder at der vedtages en fælles EU-US erklæring, der beskriver det videre samarbejde mellem USA og EU-medlemsstaterne for afviklingen af Guantanamo-lejren.

For så vidt angår det særlige spørgsmål om eventuel modtagelse af løsladte personer fra Guantanamo har regeringen senest i forbindelse med en konkret amerikansk anmodning i 2007 afvist denne mulighed, da det i medfør af gældende udlændingeretlige regler ikke er muligt at give løsladte fra Guantanamo opholdstilladelse i Danmark. Regeringen rådførte sig den 28. juni 2007 med Det Udenrigspolitiske Nævn om sagen, hvor der kunne konstateres bred tilslutning til regeringens indstilling.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det har hidtil været holdningen blandt alle EU-partnere, at fangelejren på Guantanamo-basen burde lukkes hurtigst muligt. Efter præsident Obamas beslutning af 22. januar 2009 om at lukke lejren har USA udtrykt håb om størst mulig grad af samarbejde og villighed fra omverdenens side til at bistå med afviklingen af fangelejren. En række EU-lande har signaleret, at de er rede til en mere målrettet bilateral dialog med USA om en mulig modtagelse af lavrisikofanger. Stort set alle EU-lande påpeger imidlertid, at de vil have vanskeligheder med at forpligte sig, før der er truffet en beslutning om håndteringen af sagen på EU27-niveau.

På GAERC den 26. januar 2009 havde EU-landene en første, overordnet drøftelse af sagen. Der var bred enighed om, at EU generelt bør reagere positivt på præsident Obamas beslutning om at lukke Guantanamo. M.h.t. spørgsmålet om modtagelse af fanger var meldingerne forsigtige og uforpligtende. Sagen er efterfølgende blevet drøftet internt i EU ved en række lejligheder, herunder på flere rådsmøder (retlige og indre anliggender). Det er fra flere sider gentagne gange blevet understreget, at beslutning om konkrete modtagelser af løsladte personer fra Guantanamo er national kompetence.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 23. januar 2009.